

Niezmiernie ważnym momentem spotkań zjazdowych były posiedzenia grup seminaryjnych, które stanowiły trzon zjazdu. Grup tematycznych było jedenaście (w nawiasie podają kierowników grup).

1. Użycie Starego Testamentu w Nowym (A. T. Hanson i M. Wilcox);
2. Judeochrześcijaństwo: Hegezyp i judeochrześcijaństwo II wieku (D. R. A. Hare);
3. Paweł: Prawo (K. P. Donfried i K. Kertelge);
4. Problem synoptyczny (B. Reicke);
5. Czwarta Ewangelia: mowy Janowe (S. S. Smalley);
6. Znaczenie lingwistyki i semiotyki dla egzegezy biblijnej (F. Bovon i R. Kieffer);
7. Apokryfy: 1 Henoch (J. H. Charlesworth);
8. Diatessaron (J. N. Birdsall i T. Baarda);
9. Kontekst etyki NT (W. Klassen);
10. Podłoże społeczne i historia wczesnego Kościoła (R. Scroggs);
11. Problemy egzegezy chrześcijańskiej (P. Stuhlmacher).

W związku z obchodami 500-lecia założenia uniwersytetu w Tybindze urządzono w bibliotece uniwersyteckiej specjalną wystawę poświęconą Szkole Tybińskiej. Wystawiono tam spuściznę pisarską członków Szkoły oraz — co ciekawsze — udostępniono bogatą korespondencję owych członków. Raj dla badaczy problemu.

Oczywiście nie odbyło się bez rocznicowych imprez, co w sumie stworzyło miłą atmosferę w trzechsetnej grupie uczestników zjazdu, wśród których z Polski znajdowali się księża profesorowie F. Gryglewicz, K. Romanik oraz piszący te słowa.

Przewodniczącym SNTS na następną kadencję został wybrany wśród aplauzu ks. prof. H. Schürmann (Erfurt). Następný zjazd SNTS w roku 1978 został zaplanowany w Paryżu, a jego temat: *Les sciences humaines et exégèse*.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

Ks. Tadeusz Matras

XV KONGRES BIBLISTÓW POLSKICH

XV Kongres Biblistów Polskich obradujący w dniach 27—29 września br. jako miejsce obrał Górę św. Anny, malowniczą a zarazem znamiennej utrwaloną w historii Polski, w szczególności zaś w dziejach Śląska i jego ludu. Gościnne mury starych zabudowań klasztoru OO. Franciszkanów otworzyły się tym razem nie tylko dla pątników przybywających z różnych stron kraju, ale również dla naukowców.

Uroczysta Msza św. koncelebrowana przez uczestników Kongresu pod przewodnictwem ordynariusza diecezji opolskiej ks. biskupa dra Alfonsa Nosola, wspólną modlitwą rozpoczęła trzy dni rozważań nad Słowem Boga skierowanym do człowieka. W wygłoszonej homilii dostojny Celebrans zwrócił uwagę na ogromną potrzebę przybliżenia ludowi Słowa Bożego.

Prezes Sekcji Biblistów Polskich o. prof. dr Hugolin Langkammer OFM otwierając obrady, odczytał list ks. kardynała Karola Wojtyły, przewodniczącego Rady Naukowej Episkopatu Polski, skierowany do uczestników Kongresu. Ks. Kardynał wskazywał w liście na dwa zadania stojące przed

bibliстами w dzisiejszej rzeczywistości: zgłębienie i większe zrozumienie prawdy objawionej przez dotarcie i odkrycie źródeł oraz przekazanie tej prawdy współczesnemu człowiekowi w takiej formie, aby bożą prawdę przyjął i żył nią na co dzień. Nie omieszkał również podkreślić, że bibliistyka jest dyscypliną, która stwarza podłoże badań wszystkim dziedzinom teologii. Autor listu zaznaczył, iż powyższe zadania zostaną spełnione, gdy dociekanie biblistów nacechowane będzie podziwem, wiedza — mądrością, postawa — pobożnością, a życie — modlitwą.

Przewodniczący Sekcji poinformował zebranych o uzyskanych stopniach naukowych przez członków. Wspomniał również o tych, którzy na zawsze odeszli z naszego grona po nagrodę do Pana, aby Go już nie tylko odnajdywać na kartach Ksiąg świętych, ale oglądać twarzą w twarz. Wśród nich znalazł się ks. dr Piotr Federkiewicz — profesor Przemyskiego Seminarium Duchownego oraz ks. dr Ludwik Semkowski z Towarzystwa Jezusowego.

W pierwszym dniu obrad przewodniczyli ks. prof. dr Feliks Gryglewicz (Lublin) a w sesji popołudniowej ks. prof. dr Lech Stachowiak (Lublin). Pierwszy z przewodniczących nawiązał do mającego miejsce w sierpniu Międzynarodowego i Międzywyznaniowego Zjazdu Bibliistów w Tübingen, w czasie którego uczestnicy rozmyślali, modlili się i kierowali swoje wysiłki do odkrywania prawdy zawartej w księgach Pisma św. Wyrzucił nadzieję, iż nasza praca i dyskusja będzie tak głęboka i obfita jak modlitwa, którą na rozpoczęcie Kongresu zanosiliśmy do Boga.

Pierwszy dzień Kongresu skoncentrował uwagę uczestników wokół problematyki Starego Testamentu. Referaty wygłosili: ks. prof. dr Stanisław Grzybek (Kraków): *Antropologia Psalmu 8*; ks. prof. dr Lech Stachowiak (Lublin): *Głos wołającego na pustyni. Postanictwo Deuteroizajasza w świetle Iz 40, 1—11*; ks. doc. dr Józef Homerski (Lublin): *Słowo Boże a słowo Hagiografa w tekstach prorockich Starego Testamentu*.

Drugi dzień obrad rozpoczęto liturgią Eucharystii, sprawowaną pod przewodnictwem Prowincjała OO. Franciszkanów Prowincji św. Jadwigi w Polsce o. mgra Fidelisa Klosa. Podczas niej Celebrans wygłosił okolicznościową homilię o roli Pisma św. w apostołacie św. Franciszka z Asyżu.

Obradom w tym dniu przewodniczyli: ks. prof. dr Stanisław Grzybek (Kraków) i ks. dr Franciszek Józwiak (Włocławek). Tematyka obrad zaczerpnięta została z Nowego Testamentu. Referat wprowadzający wygłosił ks. rektor dr Jan Stępień (Warszawa): *„Syneidesis” jako pojęcie kluczowe w antropologii św. Pawła*. Dwa komunikaty informowały o prowadzonych badaniach nad tekstami Nowego Przymierza: ks. prof. dra Feliksa Gryglewicza (Lublin): *Aktualna prolegmatyka czwartej Ewangelii* i ks. doc. dra Jana Szlaga: *Funkcja „gwiazdy magów” w strukturze Mt 1—2*. W sesji popołudniowej w dwugłosie na tematy z hermeneutyki biblijnej wystąpili: ks. doc. dr Jerzy Chmiel (Kraków): *Hermeneutyka egzystencjalna Bultmanna i możliwości jej recepcji* oraz ks. doc. dr Józef Kudasiwicz (Lublin): *Możliwości zastosowania strukturalizmu w egzegezie Nowego Testamentu*.

Tak w pierwszym jak również w drugim dniu Kongresu wokół wygłoszonych referatów i komunikatów wywiązała się bardzo żywa i głęboka dyskusja. Wysuwano w niej także propozycje i dezyderaty pod adresem przyszłego sympozjum oraz publikacji z zakresu bibliistyki.

W ostatnim dniu Kongresu wygłosił homilię i przewodniczył koncelebrowanej Mszy św. o. prof. dr Augustyn Jankowski OSB (Kraków). Obradami sesyjnymi, mającymi charakter konwersatoryjny, kierował ks. dr Edward Szymanek TChr (Poznań). Dyskusja skupiła się wokół problemów: *Jak wykladać Pismo św. w Seminariach Duchownych w dobie obecnej?* oraz *Co w publikacjach biblijnych przekazywać do wykorzystania w pracy duszpasterskiej?* Uczestnicy mocno akcentowali potrzebę przepowiadania

Słowa Bożego, nieustannego wdrażania do życia nim oraz uwrażliwiania na wyczuwanie potrzeb środowiska. Padły też propozycje, żeby w *Ruchu Biblijnym i Liturgicznym* zamieszczać artykuły jak najbardziej komunikatywne, także o charakterze duszpastersko-homiletyczno-katechetycznym, nekrologii biblistów oraz informacje o działalności biblijnej w diecezjach.

W odpowiedzi na pismo seniora polskich biblistów ks. prof. Stanisława Łacha w sprawie tłumaczenia psalterza do wydania brewiarza w języku polskim, powołano komisję mającą przeprowadzić dokładną analizę przygotowanego tekstu oraz wyrazić opinię o jego przydatności lub podjąć trud nowego przekładu. W skład komisji weszli: ks. prof. Stanisław Grzybek (przewodniczący), ks. prof. Stanisław Łach, ks. prof. Lech Stachowiak, ks. dr Bernard Wodecki SVD, ks. dr Janusz Frankowski.

Jako temat przyszłego sympozjum wysunięto zagadnienie „Misterium Słowa Bożego”. Miejscem zaś obrad będzie Tarnów lub Kielce.

Każdy dzień obrad bibliści polscy kończyli przed Panem, uczestnicząc w nabożeństwie eucharystycznym. Nabożeństwa poprzedzały konferencje duszpasterskie wygłaszane przez: o. dr Kapistrana Marcala OFM: *Czego polscy duszpasterze i katecheci wymagają od polskich biblistów* oraz kustosa miejscowego sanktuarium o. Kanizego Lisa: *Historia sanktuarium i klasztoru franciszkańskiego na Górze św. Anny*.

W przerwie między sesjami bibliści zwiedzali miejscowe sanktuarium, śląską Kalwarię, pomnik powstańca śląskiego oraz amfiteatr, a także przepięknie usytuowane pobliskie okolice z odwiecznymi pomnikami polskości na tych ziemiach.

Jako wyraz trwałej łączności i jedności, uczestnicy Kongresu Bibliistów Polskich na Górze św. Anny przesłali telegramy do Ks. Prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz przewodniczącego Rady Naukowej Episkopatu Polski Ks. kardynała Karola Wojtyły.

Kraków

KS. TADEUSZ MATRAS

Ks. Jerzy Chmiel

TEOLOGICZNY DIALOG POLSKO-NIEMIECKI W MOGUNCJI

Od pewnego czasu profesorowie Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Jana Gutenberga w Moguncji (Johannes Gutenberg-Universität in Mainz) przyjeżdżają do Polski z wykładami gościnnymi w teologicznych uczelniach. Dotychczas 9 profesorów z wydziałów teologii katolickiej i protestanckiej, jak również z wydziału prawa miało 42 wykłady gościnne. W zamian 22 profesorów z polskich uczelni teologicznych miało 24 wykłady na Wydziale Teologicznym w Moguncji. Księża profesorowie H. Juros (ATK), T. Styczeń (KUL) i A. Nossol (KUL, obecny Ordynariusz Opolski) zostali zaangażowani z wykładami semestralnymi w Moguncji jako profesorowie goście.

W ramach tej wymiany naukowej miał miejsce w dniu 20 maja 1977 roku Teologiczny Dzień Polski, na który złożyły się wykłady publiczne polskich teologów oraz panel.

Wykłady wygłosili:

- ks. prof. dr I. Subera (ATK): *Das kirchlich-partikuläre Recht in Polen;*
- ks. prof. dr B. Kumor (KUL): *Die polnischen Antitrinitarier im 16. Jahrhundert. Genese und Bedeutung;*